

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopolodne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12'50
četrtletno . . . K 6'80
mesečno . . . K 2'10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primerem
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 106.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 11. maja 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Povišanje davka na pivo in žganje ali vladno sa- niranje deželnih financ.

Potrebščine dežel in države čeda-
lje bolj rastejo, nikdo pa ne ve, kako
bi se dala ta rastoča potrebščina po-
krivati, kje najti nove vire dohodkov,
da bi davkoplačevalci ne protestirali
proti njim. Pokrivati primankljaje z vedno
novimi dolgovi sicer gre do neke meje,
a večno se ta praksa ne da izvajati.

Dolgovi posameznih kraljestev in
dežel so že strašno narasli. Od vseh
strani se je neprestano zahtevalo, naj
bi država nekatere davke stalno pre-
pustila deželam, ali da naj sanira de-
želne finance. Država se je zdaj k temu
odločila. Finančni minister je predložil
državnemu zboru zakonski načrt, s ka-
terim se povišuje davek na pivo od 34
v. od vsake hektoliterske stopnje mla-
dinke (cukra) na 70 v. Od tako povi-
šanih dohodkov ponuja država deželam
od 1910 l. skupaj 105 milijonov kron,
katere se razdele po posebnem ključu
med nje. Za dobo devetih let bode dr-
žava doplačevala k tej svoti po 2 mil.
na leto, tako da naraste 1919 l. državni
donesek deželam na letno svoto 123
milijonov.

Zato pa se morajo posamezne de-
žele stalno odreči državi na korist: a.)
deležu na dohodkih iz direktnega
osebnega dohodninskega davka,
kateri je znašal v zadnjih letih 12'5
mil. kron; b.) znesku 20'75 mil. K iz
dosedanjega davka na žganje; c.)
deželnemu davku na pivo, ki je bil raz-
ličen v posameznih deželah ter je zna-
šal skupaj 32'2 mil. kron na leto.

Ti dohodki v posameznih deželah so
znašali skupaj 65'5 mil. kron na leto.
Sedaj bi dobivale dežele od države 105
mil. kron, torej 39'5 mil. kron več,
zato si država pridržuje stal-
no ves dohodek osebnega do-
hodninskega davka, povišane
davke na žganje in pivo in cel
nadaljni razvoj teh davkov.
H kratku bi se deželni davki na pivo
odpravili.

Država nakaže posameznim deže-
lam namenjene jim prispevke na ta na-
čin: dosedanji znesek 65'5 mil. kron se
jim bode nakazoval tudi v bodoče po
dosedanjem ključu (ključ za realne
davke, ključ za povzžitje žganja in piva);
na novo nakazani znesek 39'5 mil. kron
bo razdeljen: polovica po številu pre-
bivalstva, 1/4 po konsumu piva, 1/4 po
konsumu žganja.

Faktični davek od izdelanega
piva bo tak: na 1 hektolitersko stopnjo
mladinke (cukra) se bode v bodoče pla-
čevalo po 70 vin. državnega davka, kar
bi pri 10—12 stopinjskem pivu zna-
šalo 7 K do 8'40 K na hektoliter. Ker
se pa iz 100 litrov mladinke izdela
samo 94 litrov piva se bode plačevalo
v resnici od 94 l. piva po 7 K do 8'40
K to se pravi, da se bode plačevalo
v resnici od vsakega hekto-
litra 10 do 12 stopinjskega pi-
va po 7'45 K do 9'94 K držav-
nega davka.

Dosedaj se je plačevalo po 37 v.
davka od vsake hektoliterske stopnje
mladinke (cukra) torej po 3.80 K do
4'44 K od hektolitra piva. Produkcija
piva znaša v Avstriji 20 milijonov hek-
tolitrov, od katerega se je plačevalo
državnega davka približno 76 mil. kron.
V bodoče bo znašal ta davek, ako ra-
čunamo samo na 10'5 stopinjsko pivo
približno 156'4 mil. kron, torej nad 80
mil. kron na leto več ko do se-
daj. Vlada hoče dati v bodoče deželam
39'5 mil. kron več. Na tak način bi
pridobila za se malenkost letnih 40 mil.
kron in več, ako bi produkcija piva
ostala na dosedanji višini. Ako bi pro-
dukcija pala za 12%, bi povišani da-
vek na pivo znašal vendar še vedno
137'63 mil. kron, v primeri s prejšnjim
davkom v znesku 76 mil. K za 61'63
mil. več. Tudi v tem slučaju bi država
po odbitju onih 39'5 mil. kron, katere
namerava razdeliti med posamezne de-
žele, pridobila zase nad 22 mil. kron
na leto. Nad 12% pa konsum piva tudi
zaradi povišanja davka ne bo padel.

Že pri pivu torej pridobi država
veliko milijonov, vrhu tega pa bode
zvišan tudi davek na žganje za 50 K
na vsak hektoliter. Vlada ceni bodoči
konsum žganja (spirita) na 920.000 h;
od tega pade v nenasitno malho fi-
nančnega ministra še nadaljnih 46 mil.
kron.

Država sanira deželne finance, pa
kako vidimo pri tem sama sebi naj-
več privoščiti. Deželam da 39'5 mil. kron,
za se pa pridržijo od davka na pivo 22
do 40 mil. kron in 46 mil. kron od
davka na žganje skupaj torej 68 do
86 mil. kron na leto. Za to „saniranje“
pa morajo dežele resignirati na delež
na osebni dohodninski davek in na vse
doklade na ta davek, na delež od davka
na žganje in na vsak deželni davek na
v deželi konsumirano pivo. Država ima
tako v svoji roki združene vse te davke
ter si pridržuje ves njih bodoči
razvoj.

Vesel glas iz kozjanskega okraja.

Kmečki kandidat v okrajih Bre-
žice-Sevnica-Kozje **g. Ivan Malus**
je imel v nedeljo tri shode v kozjan-
skem okraju, ki se je dosedaj po svoji
večini odlikoval kot trdnjava duhov-
niške politične stranke na Spodnjem
Štajerskem. V Podčetrtku je zbo-
roval v gostilni g. Staroveškega
zjutraj po rani maši. Bil je to prvi
politični shod v Podčetrtku. Ude-
ležili so se ga v velikem številu ime-
njani, ki so zaradi svoje surovosti znani
še z mestinjskega velikega shoda leta
1907. Vendar pa je mogel **g. Ivan**
Malus mirno razviti svoj program
točko za točko poljudno in v pripro-
stih besedah, ki so pa kazale kmetij-
skega strokovnjaka v vsaki besedi.
Točke o nerazdeljenem šolskem poduku,
o vinoreji, o levskem zakonu, o po-
vzdigi živinoreje itd. so vzbudile glasno
priznavanje. Oni kmetje, ki **g. Malusa**
še poznajo kot svoječasnega vinar-
skega nadzornika, ga bodo splošno

volili; ugajal pa je tudi drugim, ki ga
še niso videli in vsi so trdno sklenili,
da volijo 17. maja svojega tovariša,
sokmeta in kmet. strokovnjaka **Ivana**
Malusa! Na koncu shoda je kleri-
kalni predsednik neki Počivavšek
prav surovo in nedostojno nastopil
proti navzočemu uredniku Lešni-
čarju, za kar se bode pred sodnijo
zagovarjal. — Tudi v Verače so
prišli imenjanski muzikantje. Vendar
pa so se vračunili. Shod se je vršil
pod predsedstvom domačega župana g.
Bovha popolnoma mirno. G. Janko
Lešničar je razvijal naše narodne
in gospodarske zahteve do dež. zbora.
Moral je z obžalovanjem pibiti, da
nastop domačega deželnega poslanca
dr. Jankoviča ni zaslužil zaupanja vo-
lilcev. Za lepo besedo se mu je gosp.
Bovha zahvalil. Nato je **g. Ivan**
Malus govoril kakor v Podčetrtku.
Shoda se je udeležilo kakih 80 ljudij,
med njimi precej mladine. — Krasen
je bil pa shod v vrli napredni občini
Sedlarjevo. Pri g. Jurčanu se je
zbralo veliko nad 100 ljudij. Predse-
dovale je domači posestnik g. Vrenk,
govorili so gg. **Ivan Malus**, Leš-
ničar in domači župan. Vladalo je
veliko navdušenje za kmečkega kan-
didata **Malusa**; živijo-klici kar niso
hoteli prenehati. Osobito veselje je
vladalo na shodih zaradi odločne iz-
jave gosp. kandidata, da ne bode tro-
sil samo lepih besed za regu-
lacijo Sotle in za toliko po-
trebno sotelsko železnico,
temveč da bode v resnici kaj
storil. Tudi na tem shodu se je jasno
pokazalo, kako razumni kmetje mislijo
o dr. Jankoviču, zlasti pa še o dr.
Korošcu. Tudi tukaj se je z največjim
ogorčenjem kakor že v Veračah gra-
jalo glasovanje dr. Korošca
za ogrsko nagodbo, katera je
povzročila naravnost sramotne vinske
cene v okraju. Padale so ostre besede
na „kmečkega“ poslanca. Škoda, da
jih ni sam slišal! Kaj je ljudstvu do
visoke Koroščeve politike, ako trpi
gospodarsko škodo? Kmetje rabijo sicer
zdravnika za poslanca, a ta zdravnik
mora znati zdraviti bolne kmetije in
bolno kmečko gospodarstvo! To pa je
brez dvoma

Ivan Malus,

ekonom na Bizeljskem.

Njemu oddajte dne 17. maja vsi
svoje glasove! Izkažite svoje zaupanje
možu, ki je izšel iz vaših vrst, ki je
pošten in razumen kmet, a poleg tega
kmetijski strokovnjak. Vsi, ki ga poz-
najo, ga ljubijo in spoštujejo radi nje-
govih zaslug za vinorejo v vseh pri-
zadetih okrajih in zaradi njegovega
dela. In tega rabite v deželni zboru
ne pa lepih besed!

Zahvala.

Vsem onim slovenskim volilcem,
ki se mi pri volitvah iz splošne sku-
pine spodnještaj. mest in trgov dne
7. maja izkazali svoje zaupanje s tem,
da so mi dali tako častno število gla-
sov, se v imenu naše dobre narodne

stvari prisrčno zahvaljujem. Objednem
pa jih pozivam, naj gredo dne 14. maja
vsi na volišče in oddajo svoje glasove
kot glasen in mogočen protest proti
nemškionacionalnemu nasilju v naših
mestih in trgih kakor tudi v deželni
zboru g. Albertu Horvateku, vpok.
učitelju v Mariboru.

V Celju, dne 11. maja 1909.

Ivan Rebek.

Zahvala.

Vsem zavednim volilcem, ki so dne
7. majnika meni oddali svoj glas ter
vsem cenjenim somišljenikom, ki so z
navdušenjem podpirali mojo kandida-
turo, izrekam s tem svojo najiskrenejšo
zahvalo.

Goto v lje, dne 10. majnika 1909.

Franc Brinar,
nadučitelj.

Politična kronika.

d **Ministerski svet.** V soboto zvečer
je bil ministerski svet, na katerem se
je v večurni debati razpravljalo o vseh
tekočih vprašanjih; posvetovanje se je
včeraj nadaljevalo.

d **Bilinskega finančni načrt.** Član
gospodne zbornice grof Clam Martinic
je na zboru trgoveške zbornice v Pragi
ostro napadel Bilinskega finančni načrt
ter se posebno ostro obrnil proti davku
na pivo in žganje. Ta aristokrat za-
hteva, naj se mesto na pivo naloži
davek na sodovko in na mine-
ralne vode! To nam priča, da bi si
ta plemenitaška gospoda, ki ima zem-
ljiško posest in denar v rokah ter
vsled tega izvršuje na notranjo in
vnanjo politiko neprimerno velik upliv,
rada pridržala vso politično moč,
davčna bremena bi pa rada prevalila
na delajoče sloje prebivalstva, kajti
sodovke popijejo pač ti sloji največ
— in mineralne vode jim služijo za
lek. Davek na te predmete bi torej
nosili po večini isti sloji, kateri bi
plačevali davek na pivo in žganje. Go-
vori se, da se bode od poljske strani
zahtevalo, naj se uvede mesto davka
na žganje davek na vino. Tak davek
bi pa nas Slovence še mnogo hujše
zadel in bi se mu morali naši poslanci
z vso odločnostjo upreti.

d **Ogrska kriza.** Cesar je sprejel
v avdijenco oba podpredsednika parla-
menta Rakovszkega in Navaya, položaj
je pa tudi po tej avdijenci še nespre-
menjen. Vsi poskusi razvozljati to za-
pletano vprašanje so se dosedaj izjalo-
vili, ker stranka neodvisnosti trdo-
vratno vstraja na svoji zahtevi, da
treba sestaviti bodoči kabinet samo iz
članov te stranke. Ker pa vlada v
stranki sami razkol med pristaši Ko-
šuta in Justha, ta opozicija pač ne
bode dolgo vstrajala. Justh in njegovi
somišljeniki agitirajo po celi deželi za
samostojno ogrsko banko.

Cesar je sprejel v avdijenci še
grofa Khuena-Hedervaryja, bivšega fin.
ministra Lukacsa, podpreds. stranke
neodvisnosti Hoitsyja in drž. tajnika
Totha.

o **Baron Banffy** je poročal svojim volilcem v Segedinu o položaju. Očital je večini parlamenta, da si vedno prizadeva zvaliti ves odij za politične zmešnjave na vladarja, mesto da bi sama nosila odgovornost za svoja dejanja. Banffy je nadalje izjavil, da je odločen pristaš samostojne ogrske banke ter da treba delati z vso odločnostjo na to, da se ta že leta 1911. osnuje in da treba vsled tega dovoliti le kratek provizorij. Končno je govoril tudi o uvedbi splošne in enake volilne pravice ter zahteval obnovitev demokracijskega duha in liberalnih teženj v deželi.

o **Nemška blaznost.** Nemške stranke so se posvetovalle o Bilinjskega finančnem načrtu in so prišle do zaključka, da je zahteva nekaterih dežel, naj bi država prevzela polovico troškov za ljudsko šolstvo, pač opravičena, da pa treba zato prepustiti državi primeren upliv na ljudsko šolstvo. Nemške stranke bodo zahtevale, naj se v državnem interesu uvede na vse ljudske šole v celi državi nemščina kot sporazumljivni jezik ter kot uradni jezik vseh višjih uradov poleg deželne jezika kot obvezen predmet. Kakor hitro se bode postavil predlog, naj država prevzame del troškov za ljudsko šolstvo, bodo nemške stranke stavile soglasno ta predlog o uvedbi nemščine v vse avstrijske ljudske šole. Da je to vrhunec blaznosti in domišljavosti, nam ni treba dostavljati. Ako se to zgodi, bo navstal v vseh nemških deželah odpor, o kateršem se nemškim šovinistom niti ne sanja.

o **Ustava v Perziji.** Šah je imenoval novo liberalno ministerstvo ter je izdal poveljnikom čet okoli Tebrisa ukaz, naj vojaštvo odpuste iz službe. Šah je izdal dve proklamaciji, v eni pravi, da je dovolil ustavo, z drugo obljublja amnestijo vsem političnim zločincem.

Prevrat na Turškem

o **Slavnost opasanja prerokovega meča** se je zvršila včeraj po programu. Te izredne slavnosti se je udeležila silna množica in je mesto bilo vse v zastavah. Sultana so povsod navdušeno pozdravljali.

o **Razkol v mladoturški stranki.** Med solunsko armado in mladoturškim odborom je navstal konflikt. Voditelji armade so ogorčeni zaradi tajne diktature, katero izvaja odbor stranke. (?)

o **Iz province** dohajajo poročila o nasilstvih proti Armencem. Državna oblastva zapirajo uplivne Armence, da bi izsilila iz njih denar; vsled tega je ogorčenost krščanskega prebivalstva nepopisna in bati se je, da izbruhne upor. Nemški listi poročajo, da ima nova vlada trden namen napraviti red in mir v celi državi in da bode vsaka intervencija tujih držav v Mali Aziji in v drugih azijskih provincijah turške države nepotrebna. Iz Mezopotamije poročajo, da je tam uporno gibanje že popolnoma udušeno in da se vrača mir v deželo.

Štajerske novice.

v **Slavno okr. državno pravdn**štvo v Celju opozarjamo ponovno na lumparije, ki so se 7. t. m. godile od strani magistratske klike v Celju. Ali se ni videlo zaspanih šnopsarskih obrazov, gugajočih se v raznih kočijah, ki so jih prevažali po mestu razni Beneschi itd.? Ali se ne zna za dogodljaje v Pallosovi gostilni, kjer je natakarica na izvestne nakaznice, katere so dobili „volilci“ v „nemškem volilnem

lokalu“, izplačala vsakemu po 1 K, dala pol l vina, kruh, smodke? In ves ta račun je baje poravnal mestni „ekonom“ Derganz? Ali je znano, da je hlapec Petelin v puntigamski pivni zalogi rekel tovarišem: saj je dobro iti volit, dobi vsak eno krono, pol l vina, kruh, in kar še hoče? Ali je znano, da se je neki novi mestni policist izrazil: „3 Jahre wird nicht eingesperrt, der den Kral wählt u. mag er machen was er will“? Ali naj naštejemo še kaj drugih lumparij? Ali je pa morda že vendar to dovolj, da se bo 14^l tm. tem „varuhom postave“ pri magistratu malo gledalo na prste? Če bi ne bilo dovolj, znamo še marsikaj!

b **Na naslov c. kr. okrajnega glavarstva v Celju!** Med najstrastnejšimi agitatorji celjske nemško-nacionalne garde nahajala sta se tudi dva oficijala tuk. c. kr. davčnega inšpektorata, namreč neki Teusch, ki je slišal ko je bil še ljubljanski redar, tudi na ime Tevž in Schwarz. Lovila sta skupaj volilce, kakor da bi bila stalno plačana agitatorja tukajšnje magistratske klike. Posebno se je odlikoval Tevž, ko je v poznem mraku čakal v Vodnjaški ulici na nekega paznika Turnška. — Komaj je namreč prišel ta do praga svoje hiše, ga je pričel obdelovati ta dični agitator, in vsi Turnškovi izgovori, da nima ključa do stanovanja, da torej nikakor ne more do svojih volilnih listin, pomagali mu, vendar niso nič in hajd na voz z njim, duplikati volilnih listin se dobe itak v pisarni pri Pallosu. Sedaj pa vprašamo naše slavne c. kr. politične oblasti, kako dolgo bomo še morali prenašati taka izzivanja in postopanja z našim denarjem plačanih uradnikov? Kako dolgo se bodo še plačevali z denarjem agitatorji koruptne nemško-nacionalne magistratske stranke in se redili z našimi žulji ljudje, ki komaj čakajo prilike, da lahko zopet pokažejo svojo nemško-nacionalno zagrizenost napram nam Slovencem?

d **Kako je klerikalna stranka delovala za Ivana Rebeka.** Tako, da je n. pr. v Veržeju, ki voli v skupini mest, nalepila lepake s pozivom voliti dr. Korošca in razposlala volilcem imenoma manjše pozive za dr. Korošca. Na dan pred volitvo so šli nekteri volilci vprašat klerikalnega petelina Weixla k Sv. Križu, kdo je prav za prav kandidat. Župnik Weixl se je brzojavno obrnil v Maribor in dobil nekaj ur pred volitvami odgovor, da se sme voliti Ivan Rebek. Tako delajo klerikalci za skupno slovensko stvar. Da bi zakrili svojo sramoto, nas sedaj obrekujejo, da za Rebeka nismo mi ničesar storili.

o **Zaradi volilnega sestanka v Vižingi,** katerega je priredil na izrecno željo tamošnjih popolnoma nemških kmetov g. dr. Božič, napada ga sedaj klerikalno časopisje. Pribijemo, da je g. dr. Božič takoj izrecno izjavil, da je narodni slovenski kandidat. Ako je nemškim kmetom ugajal njegov gospodarski program, je to znamenje, da je nekaj vreden. — Pribijemo tudi, da se je „narodni“ Vrstovšek že dvakrat mučil za nemškimi glasovi v Vižingi: jedenkrat ga je župan Petschaler uljudno postavil pred prag, drugič pa ga ni bilo za Vrstovška doma. To obrekovanje gosp. dr. Božiča so torej le sline po — kislem grozdju.

v **Poglavje o „narodnosti“.** Narodna stranka klerikalcem na enkrat ni dovolj narodna. Notabene istim klerikalcem, ki so l. 1908 izjavili v „Sl. G.“, da imajo raje nemške sodnike ko slovenske, istim klerikalcem, ki so glasovali pri vol. v konj. okr. zast. za štajercijanca, ki so prelomili kompromis pri volitvah v

brežiški okr. zastop, ki pri proračunskih razpravah v dež. zboru glasujejo za vse krivice, ki nam jih dela vlada. . . Klerikalci, ki v Mariboru, Celju in še drugod zanemarijajo vsako narodno delo, bojkotirajo narodna društva, bojkotirajo Ciril-Metodovo družbo, goljufajo ljudi za prispevke v prid obmejnim Slovencem, katere porabijo za svoje časopisje — ti ljudje vas bodo odslej učili narodnosti! V očigled tem dejstvom bode pač nepotrebno braniti one, katere napadajo razni — Cenčiči, da so premalo narodni!

o **Štajerski duhovniki in zgodovinar Anton Kreml.** Slavni štajerski zgodovinar Anton Kreml, kateremu je govoril duhovniški kandidat dr. Medved slavnostni govor ob odkritju spomenika pri Mali Nedelji, piše v svoji knjigi „Dogodivščine štajerske zemle“ iz leta 1845 na str. 198. o štajerskih duhovnikih sledeče: „Namesto kaj bi v svojih kloštrih po svojih naredbah bili Bogu služili, so se med posvetne posle mešali ino tako vernjeko (zdražbo) ino svajo (sovraštvo) delali, ja, večkrat pripravo k razbojnosti naredili, doma pa so samo na dobro jesti ino dobro vino štimali. Od samega dobrega življenja in mnovega prez dela sedenja so si po trikrat na leto mogli (moral) na žili pustiti.“

b **Pri deželnozborskih volitvah v splošni kuriji za mesta in trge** je bila v nekaterih spodnještajerskih mestih udeležba od slovenske strani prav škandalozno majhna. Dočim so Nemci agitirali z vsemi sredstvi, da so ujeli večino slovenskih delavcev in obrtnikov, od naših ljudi tudi tistih mnogo ni šlo na volišče, ki se štejejo med „narodnjake“, češ, zmaga je itak nemogoča. Nemci že kujejo kapital iz te slovenske malomarnosti in vpijejo, kako nemška so spodnještajerska mesta in trgi, dočim sami vedo, da bi se v vsakem spodnještajerskem mestu dalo pristne Nemce na prste šteti! Dne 14. in 24. t. m. se mora postaviti od slovenske strani vsaj kontrola, da se bo videlo, kateri od naših ljudi so tako malomarni, da ne izpolnjujejo najprijemnejše narodne dolžnosti.

d **Ozje volitve v splošni skupini spodnještajerskih mest in trgov.** Navzlic razmeroma nizkemu številu glasov, katerega so Nemci dosegli pri prvih volitvah v splošni skupini spodnještajerskih mest in trgov, sedaj vendar triumfirajo in hočejo same sebe prepričati o mogoči zmagi prihodnji petek. Ne zdi se nam vredno, da bi zavračali židovsko tetko in spoštovani „Tagbl.“ iz Gradca ter popravljali vse neresnice, katere sta pisala. Vočigled dejstvu, da imajo slovenski trgi le razmeroma majhno število glasov in da so slovenski volilci spl. skupine po nemških mestih in trgih pod gospodarskim vplivom nemškutarjev, da največkrat celo popolnoma odvisni od njih, smo vendar Slovenci dosegli časten uspeh, dokazali smo, da smo jeziček na tehtnici. Kakor smo pred dvema letoma strli nemškonacionalno premoč v Mariboru, tako jo bomo tudi sedaj v splošni skupini spodnještaj. mest in trgov; nismo sklenili niti takrat niti danes kakage kompromisa s socijalisti, ker to načeloma ni mogoče, pač pa podpiramo njihovega kandidata Horvateka kot nasprotnika nemškonacionalnega koruptnega gospodarstva v dež. zboru. Nas vodi misel, da ta mandat ne sme biti nemški, da značaj spodnještajerskih mest in trgov ne sme biti nemškonacionalni. Slovenci, glejte dne 14. maja, da ta misel zmaga! Naj vas vodi spomin na grozodejstva nemškonacionalne klike v Ptaju, Mariboru in Celju dne 20. septembra!

d **Shod volilcev v Veržeju.** Preteklo nedeljo je imel g. dr. Kukovec v Veržeju ob Muri krasen shod. Prišli niso le skoro vsi njegovi volilci, ampak skoro ves trg in odlični pristaši stranke iz Ljutomer, Mote, Cvena, Gornje Radgone itd. Udeležencev je bilo okoli 200. Dr. Kukovec, ki je tamkaj znan že iz dijaških let, je bil od volilcev burno pozdravljen in so se njegova izvajanja v polnem obsegu navdušeno odobrila. Storil se je soglasen sklep voliti 24. maja v skupini trgov dr. Kukovca poslancem. Za ozje volitve prihodnji petek se je izdalo geslo voliti socijalnega demokrata Alberta Horvateka.

b **„Stražina“ radovednost.** Z ozirom na rodoljubne napade „Straže“ in „Sl. G.“ na Prekoršeka, smo se informirali, o čem se Prekoršek in dr. Kukovec pravzaprav „dan za dnevom“ razgovarjata. G. Prekoršek je izjavil našemu poročevalcu, da se ti pogovori tičejo družbinih zadev, včasih pa tudi politike. Ker je, soditi po pisavi „Straže“ in „Sl. G.“, dr. Korošec radi teh političnih razgovorov postal na dr. Kukovca ljubosumen, je g. Prekoršek izjavil, da je prav rad pripravljen razgovarjati se o politiki tudi z gosp. dr. Korošcem!

d **Slajna zmaga dr. Korošca.** Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah so volili, ker ni bilo narodnega kandidata, tamošnjega sodnijskega pisarja rajši nego dr. Korošca, na Cvenu pri Ljutomeru so volili vaškega pismonošo. V občinah s 500 volilci je dobil dr. Korošec po 5 glasov, drugi volilci so se volitev vzdržali. Torej „slajna“ zmaga!

o **Dr. Jankovič,** kandidat duhovniške stranke, sodi tako-le o svojih političnih tovariših: Terglav = Trdoglav, Meško = neumen kmet, Ozmec = „ein gewöhnlicher Landpfarrer“, ki je študiral samo teologijo in za Roškarja je najboljši, če zgine s površja. (Da se nas ne bode zopet dolžilo obrekovanja, povemo, da se je g. dr. J. tako izrazil v kozjanskih naprednih krogih. Op. uredn.) Pozivamo te štiri prijatelje, da tako sodbo izrečejo o dr. Jankoviču!

o **Terglav ni za poslanca.** Na shodu v Dobjem dne 9. t. m. se je dr. Jankoviča vprašalo, če je on res Terglavu spisal nek predlog, več dni hodil k njemu, da ga je brati učil in da še Terglav tega predloga niti brati ni znal v zbornici nam v sramoto, Nemcem pa v veselje. Dr. Jankovič na to ni hotel odgovoriti drugo, kakor da je Terglava ljudstvo volilo in **da je prav**, če ljudstvo spozna, da ni vsak za poslanca sposoben, ki ga izvolijo. V odgovor je dobil, da Terglava ni ljudstvo volilo, ampak duhovniki, ki so ljudi priganjali, naj tega volijo. Sramota pa je, da ga volijo zopet, čeravno vsi dokazujejo, da je za nič. Dr. Jankovič tudi skrbi, kdo bo v deželnem zboru delal, ker hočejo vanj spraviti veliko nesposobnih ljudi, a izkušene hočejo odstraniti. Da, da, tako gremo svojemu propadu nasproti!

o **Celjski meščani** bodo gotovo veseli, ako zvejo, da je štaj. deželni odbor potrdil v Celju sledeče doklade in davke, katere je sklenil naš nemški obč. svet: **45** odstotna občinska doka na posestva in hiše; **50** odstotna doka na spl. pridobinski davek in na davek od krošnjarske ter potujoče obrti; **60** odstotna doka na rentni davek in pridobn. davek podjetij, ki so obvezana javno polagati račune; **10** odstotni najemniški vinar in 150 K mestne doklade na vsak hektoliter piva. Če še prištejemo vodarino — ali se nam ne godi dobro v nemškem mestu Celju? Svetujemo vsem davkoplačevalcem v Celju, da napravijo v čast našim mestnim očetom, ki tako lepo skrbijo za nas, bakljado. Slavnostni

govor bo imel pa „finančni ženi“ Rauscher. Takrat bo tudi lahko poročal, zakaj namerava mestna občina posoditi društvu „Deutsches Haus“ 30.000 kron? Ali celjska hranilnica nič več ne posodi? Zato bodo odslej skrbeli za to društvo celjski davkoplačevalci.

o Železniška nesreča v Pesnici pri Mariboru. Iz Maribora smo dobili danes zjutraj sledeče telefonično poročilo: „Na postaji Pesnica nad Mariborom je trčil brzovlak št. 9., ki vozi iz Dunaja na Koroško, vsled napačno premaknjenih tračnic odzadaj v poštni vlak šte. 37., takozvani „gledališki“ vlak, ki pride v Maribor ob 1. uri 7 min. Jedna oseba je mrtva, več težje in lažje ranjenih. Podrobnosti sledijo.“

O tej nesreči so nam došla še sledeča poročila: Danes zjutraj ob pol 1. se je zgodila na postaji Pesnica pri Mariboru strašna železniška nesreča. V osebni vlak šte. 37., ki gre ob 4. uri 35 min. popoldan iz Dunaja, je od zadaj trčil „koroški“ brzovlak št. 9., ki odhaja iz Dunaja ob 8. uri 5 min. zvečer. Nastala je strašna zmešnjava. Lokomotiva brzovlaka je popolnoma razdejana. Ogenj iz kotla in vrele voda sta vnela zadnje vozove osebnega vlaka, ki so skoraj popolnoma zgoreli. Potniki, ki so večinoma spali, so se le z veliko težavo rešili. Dalje se še poroča, da se je vsled te nesreče pokvarila tudi brzovljavna zveza in da vsled tega še ni mogoče dobiti podrobnih poročil. Tudi oba železniška tira sta precej poškodovana, da morajo tržaški vlaki ostajati v Mariboru in še na Dunaj ni prišla iz Trsta nobena pošta. Iz Maribora se poroča o nesreči: Večerni vlak, tako imenovan „gledališki vlak“ je bil nocoj blizu postaje Pesnica ustavljen, da pusti mimo koroški brzovlak. Koroški brzovlak pa ni upošteval znamenj in je zavozil od zadaj v osebni vlak. Osebni vlak je vrglo iz tira in vozovi so začeli goreti. Službeni voz je popolnoma razdejan. Eden potnik je mrtev, 2 osebi sta težko ranjeni in sicer poročnik Quandest in sprevednik Fr. Kranjc. Iz Gradca je odšel vlak v pomoč ob 3. zjutraj. Železniška tira sta bila še komaj ob 6. zjutraj prosta.

b Iz Gradca. Vseučiliški profesorji naznanijo navadno začetkom semestra čas in predmet svojih predavanj s tem, da nabijejo na črno desko listek s tozadevnim naznanilom. Tako delajo vsi profesorji in docenti in njih naznanila so seveda pri nas v toli hvalisani Avstriji nemška, ker že mora tako biti. Toda še to ni dovolj za graško nemško akademsko (?) fakulteto. Na tukajšnji univerzi sta naznanila tudi profesorja Štrekelj in Murko svoja predavanja na zgoraj naveden način. Pa pride tolpa nemških „akademikov“ in sežge deloma listek profesorja Štrekelja, oziroma ga pretrga na dvoje in zapiše na ogel „scheissdreck“ (*); Murkov listek pa skazi s tem, da zapiše zraven podpisa „Aff“ (*). Torej niti nemška oznanila slovenskih profesorjev niso več varna pred zrezanimi „kfrisi“ nemških buršakov, ki bi radi imeli celo graško vseučilišče pod svojo komando. Naša delegacija se seveda ne pobriga za te neznosne razmere za slovenske dijake na nemških univerzah ter ne izsili od države ustanovitve slovenskega vseučilišča, ampak se še celo pusti za svojo takozvano „opozicijo“ subvencionirati in to, nota bene, po 20. septembru lanskega leta.

b Pri volitvah za okrajni zastop dne 7. maja 1909 so se v Ptuj po-sebno odlikovali nemški trgovci in njih uslužbenci kot agitatorji. Med naj-

strastnejšimi agitatorji so bili uslužbenci trgovca z železnino Lepoša, kateri ima svojo prodajalno v hiši slovenske posojilnice!

d Samomor ali nesreča? V Ljubnem so našli na jezu 68 letnega prevžitkarja Jakoba mrtvega. Pravijo, da se je sam ubil. Mož je baje trpel na verski blaznosti. — Minul pondeljek so našli v Sv. Krištofu pri Laškem trgu mrtvega 62 letnega čevljarja Lebna. Mož se je preveč napil in ga je v pijanosti dohitela smrt.

d Iz Zavodne. Iz sejma v Velenju je gnalo več koroških kmetov čedo ovc. Na potu skozi Zavodno so bili pri gostilni Hrovat brez povoda napadeni in nevarno ranjeni. Sploh so v tej gostilni vedno pretepi in nemiri, odkar jo je dobil v roke mladi Ročnikov Tina. Občina pa mirno gleda in še mu gre na roke. Ali je pa to sad župnikove klerikalne politike? Pri volitvah v petek je dobil lepo število glasov naš vzoren kandidat Brinar. Naprej do zmage!

b Kot „samostojen“ kandidat kandidira v slovenski trški skupini na „slovenski narodni program“ katehet dr. Medved v Mariboru. Samo dvoje stvari je v tem neresničnih: prvič, da bi bil Medved kot duhovnik in član znane „kmečke“ zveze samostojen kandidat, drugič pa, da bi kot takšen mogel kandidirati na slovenski narodni program. Ta kandidatura se je torej že lepo pričela...

b Občinske volitve v Konjicah. Namestnija je zavrnila slovensko pritožbo glede občinskih volitev v Konjicah. Za nas ima graška gospoda vedno gluha ušesa!

b Včerajšnji sejm v Brežicah je bil dobro obiskan. Zlasti pa se je opazalo visoko zvišanje živinskih cen.

b Živele Kapele! Pri volitvah iz splošne skupine je bilo v Kapelah za Brinarja oddanih 66, za Piška 7 in Sitterja 3 glasovi. Živele zavedni Kapečani!

v V Laškem trgu je danes ponoči utonil g. Ludvik Dovečar v Savinji. Lovil je ponoči ribe in mu je tako nesrečno spodrsnilo, da se ni mogel več rešiti. Rajnki je bil vpokojen davčni sluga; bil je posestnik osmih različnih kolajn. Zapušča sedem sinov kateri so bili vsi vojaki!

o Dodič skočil pod vlak? Nekateri listi vedo povedati, da je v Vižmarju bl. Ljubljane skočil pod vlak nek mož, ki je podoben bivšemu tajniku šoštanske posojilnice Dodiču. Kolesa so ga raztrgala. Po poročilu „Slov. Naroda“ samomorilec ni bil Dodič, ampak 54 letni mizarški pomočnik Prevc.

o V Zgornji Bistrici so pri obč. volitvah zopet zmagali nemškutarji.

o Posledice ponočevanja. Župana Karnerja v obč. Takern pri Gleisdorfu je v soboto zj. do smrti zbadel nek fant, kateri je z drugimi vred lazil okoli hiše radi neke ženske. Ker so fantje razsajali, jih je šel župan pred hišo mirit, pri tem pa ga je v bok zbadel nek hlapec, tako, da je izkravaval.

o Poročil se je g. Ivan Vak, c. kr. sodnik v Ribnici z gđno Albertino Arkovo. Častitamo!

Najnovejša brzovljavna in telefonična poročila.

Državni zbor.

a Dunaj, 11. maja. (Brz. „Nar. Dn.“). Državni zbor razpravlja o nujnem predlogu čeških agrarcev, da naj vlada preiskuje razmere čeških reparjev. Trgovinski minister je predložil načrt za ureditev paroplovne službe med Dalmacijo in Albanijo in predlog o krošnjarskem zakonu.

Ogrska ministerska kriza.

a Budimpešta, 11. maja. (Brz. „Nar. Dn.“). Danes predpoldne ob 10. uri je sprejel cesar vodjo ministerstva dr. Wekerla v enourno avdijenco.

a Budimpešta, 11. maja. (Brz. „Nar. Dn.“). Minister zunanjih zadev baron Aehrenthal je danes zjutraj ob 7. uri odpotoval na Dunaj.

Rusija.

v Petrograd, 11. [majnika. (Brz. „Nar. D.“) Časniki poročajo, da je stališče ministerskega predsednika zelo omajano. Včeraj je baje izrazil svoj trden sklep, da odstopi. V konservativnih krogih se pa zastopa mnenje, da sploh ne more podati ostavke proti volji carja samodržca, in car mu je baje tudi izrazil svojo željo, naj ostane. V podobnem smislu tudi piše „Novoje Vremja“. Tako stoje stvari in kriza je še popolnoma nerazjašnena. Vendar se pričakuje kmalu rešitve.

v Petrograd, 11. maja. (Brz. „Nar. D.“) Rusko vlado bo na nameravanem kongresu muzikov zastopal vodja ruskega konservatorija v Petrogradu Saketti.

Perzija.

Teheran, 10. maja. (Brz. „Nar. D.“) Tukaj se govori, da je šah dal zagotovilo, da se takoj razpišejo nove volitve, kakor hitro se izgotovi volilni zakon.

Novo ministerstvo na Portugalskem.

o Lizbona, 11. maja. (Brz. N. D.) V poučenih krogih sodijo, da bo novo ministerstvo sestavil V. Lima in sicer že jutri.

Delovanje društva za varstvo otrok v celjskem sodnem okraju.

(Poročal na občnem zboru 25. aprila tajnik dr. Dolar.)

Dne 28. grudnia 1908. se je ustanovilo naše društvo, torej še v jubilejnem letu, ko se je vsled izrecne vladarjeve želje obrnil po vsej Avstriji glavni tok javne dobrodelnosti v korist otroku.

Namen mu je: pobrigati se za one zapuščene, zanemarjene, izprijene, osirotele in pozabljene otroke celjskega sodnega okraja, ki se dosedaj navadno nihče ni zanje zmenil, ki po dosedanjih skušnjah postanejo, ko odrastejo, prava nadloga za človeško družbo, ki bi pa se jih lahko rešilo, ko bi kdo pravočasno poskrbel zanje.

Vzlic raznim težavam in nedostatkom, ki ovirajo vsak začetek, je imelo društvo tekom prvih štirih mesecev 34 slučajev, kjer je skušalo na ta ali oni način pomagati.

Naj jih vsaj pregledno, seve brez imen orišem! Največ jih je takih, da nimajo otroci očeta ali matere. Prepuščeni so samim sebi, potepajo se, zanemarjajo šolski obisk, posurovijo, izpriidijo se naravno, začnejo celo krasti. Na potu so, da postanejo hudodelci. Tukaj pravočasno in izdatno pomagati, smo smatrali za svojo nalogo, dasiravno je to bilo včasih zelo težko. Skušali smo jim preskrbeti kakšno službo.

Pobrigali smo se za nekega 12 letnega dečka, ki mu je oče umrl in ima očima, toda ta ga ne mara. Fant se potika po raznih krajih, seve ne hodi v šolo, nikjer ne zdrži, bil je že kaznovan radi tatvine. Hoteli smo ga spraviti v kak poboljševalni zavod, toda v Rakovniku na Kranjskem ni prostora in bi tudi preveč stalo (mesečno 24 K razun drugih stroškov), tudi za Walten-dorf na Štajerskem nimamo dovolj sredstev.

Zelo smo se nadalje potrudili za nekega ubožčka. Narava je nanj pozabila, ostal je majhen in slaboten. Kako se naj preživi, ko nima ničesar

in mora z beračenjem skrbeti še celo za brata in za očeta, da si lahko kupi — žganja! Pisali smo v večje mesto, priporočali ga za lahko službo v gostilni, kjer bi se izučil in bil preskrbljen za celo življenje. Poklicali smo ga k sebi, predno smo ga odposlali, toda oblečen je bil borno, kupili smo mu celo obleko in ko jo je poskušal, smo opazili, da revček še poštene srajce nima, kupili smo mu še to, plačali vožnjo zanj in za spremljajočega očeta. Nekaj časa je bil v službi, gospodinja ga je rada imela, pazila nanj, toda dobival ni vedno pečenke, in napitnino je gospodinja shranjevala. Zato ga je oče hujskal in lepega dne je fant kar na tihem ušel. To je bil hud udarec za društvo, slabo priporočilo, toda društvo ni odnehalo. Naznanilo je slučaj sodnji in predlagalo, naj z vso strogostjo postopa proti očetu, ki tako slabo skrbi za otrokovo bodočnost.

Koliko reve se nam je odkrilo pri našem delovanju! Ta nesrečni alkohol igra zelo veliko vlogo. Oče je pijanec, otroci doma stradajo, hodijo beračit, oče jim pobere, kar dobijo, in si kupi žganja! Ali je mogoče, da iz takih otrok postanejo kedaj pošteni ljudje? Storili smo, kar smo brez denarnih sredstev mogli storiti. Očeta se je pozvalo k sodnji, tam se ga je posvarilo in opozorilo na zakonite posledice. Če z uspehom, kdo ve? Tu bi pomagalo, da se otroka takim starišem odvzame in spravi ali v drugo pošteno rodbino ali pa v kak zavod. Dozdaj še nismo mogli poizvedeti za takšne zakonske, ki bi ali zastoj ali proti nagradi sprejeli take zapuščene otroke. Javnost nas še vse premalo podpira v našem stremljenju, saj ji je še to vse novo, nenavadno. Dozdaj se za take otroke nikdo ni brigal, pustilo se jih je nemili usodi, ki jih je tirala vedno nižje in nižje, dokler jih ni pahnila v prepad.

Največjega usmiljenja vredni so oni otroci, ki je narava v katerem koli oziru pozabila nanje. To so razni pohabljeni. Izvedeli smo za fanta, ki je 14 let star, toda mehkončen, ne more hoditi, niti sam jesti ne more, le mati ga zna oskrbovati, poleg tega je mutast. Oče je star čez 70 let in reven. Kako tu pomagati?

Nič družega nismo vedeli, kakor opozoriti domačo občino, da nakloni tej revni in nesrečni rodbini kakšno stalno podporo.

Zavzeli smo se nadalje za neko vdovo ki ima 7 otrok, vsi so več ali manj jetični, na prvi pogled se jim pozna, da so zapisani počasnemu hiranju, doma stradajo, ker mati, ki je sama bolelna, ne more vedno iti v tovarno. In če gre, so otroci sami sebi prepuščeni, v gostilni stanujejo, dekleta so, lahko si mislimo, kako mora to vplivati na njih pravnost! Pomagali smo, kakor smo vedeli in znali. Obrnili smo se na tukajšnje društvo, ki se briga za jetične, naprosili smo znanega dobrotnika, da jim je za praznike daroval moke, plačali smo ji za poldrugi mesec stanarino, ko se ji je stanovanje, tesna izbica za 8 oseb, odpovedalo. Obrniti se še hočemo na deželni odbor, da še on tu izdatno pomaga.

Zopet druga vdova! Dobro so bili otroci vzgojeni, toda oče je umrl, zmanjkalo je one varne roke, ki bi te otroke (devet jih je bilo) peljala po težki cesti življenja. Mati ne more, je premehka razun tega mora skrbeti za vsakdanji kruh. Eden fant je zašel v slabo družbo in napravil veliko sramoto skrbeti materi. In šel je odposlanec našega društva tje, tolažil ženo in ji svetoval, in sedaj je vsaj eden fant vajenec pri zanesljivem obrtniku.

In zopet druga vdova, slabotna, bolelna, ima 6 otrok, od katerih še nobeden ni preskrbljen. Ponudili smo ji

*) Olike nemških „akademikov“!!!

svojo pomoč, razpisali smo za dva službe, dozdaj žal še brez uspeha. Toda ne obupamo, še so usmiljeni ljudje na svetu. Saj smo se sami o tem prepričali.

Mati je umrla, oče je nato ponesrečil pri železnici, fantek je ostal sam na svetu, slaboten, lačen je jokal sredi ceste, pa je prišla samaritanka mimo, usmiljena žena, sama ima malo, toda za otroka še bo prostora. Vzela ga je k sebi, otela ga takorekoč smrti. Od domače občine dobiva mesečno, zato da mu daje hrano, obleko, stanovanje, celi 2 K na mesec. Ko je prosila za zvišanje te dotacije in se ji je to odbilo, češ naj sicer izroči dečka domači občini, ga bo že ta preskrbela, od hiše do hiše bo siromaček hodil in prosil trdega kruha, takrat je žena rekla: Ne, ostane naj raje pri meni! In skrbela je tem bolj zanj. Sedaj je fant v ljudski šoli se prav pridno uči in društvo ga hoče spraviti v višje šole, da pride do boljšega kruha, obenem pa tudi poplača trud svoji dobri — recimo materi. In pozvali smo to vrlo ženo k naši seji, naš predsednik pa ji je izrekel priznanje in zahvalo za nje plemenito delo.

Par slučajev smo imeli, kjer so deklice, brez pravega nadzorstva, bile na potu, da moralno popolnoma propadejo. Posredovali smo, dvakrat z uspehom. Rešilo se jih je, vsaj začasno, da se jim je preskrbela pri strogih ljudeh primerna služba.

Kjerkoli smo izvedeli, lotili smo se vsakega slučaja, če sami nismo mogli pomagati ali če ni spadalo v naš delokrog, smo vsaj opozorili kompetentno oblast, enkrat enako društvo v Ljubljani, drugič v Ptuj, tretjič na Vranskem, priporočali smo take slučaje sirotinskim svetom in drugim dobrodušnim društvom in včasih ne zastoj.

Enkrat se nas je obvestilo, da se rejencu, ki je ljudem, kateri naj zanj skrbijo, le v nadlego, slabo godi. Nismo mirovali, dokler se nismo prepričali, koliko je na teh govoricah resnice.

Nekateri nezakonski otroci nimajo nobenega varuha, umrl jim je, ali pa se ne briga, opozorili smo sodnijo na to; ali pa varuh izkorišča varovančevo premoženje, posegli smo uspešno vmes.

Drugič zopet otroci, ki so šolo obvezni, že dalje časa ne hodijo v šolo, opozorili smo na to okrajni šolski svet.

Kolikokrat stariši ali rejniki otroke neusmiljeno in čez mero pretepajo! Izvedeli smo eden slučaj, takoj je šel naš predsednik tje, pregledal vse otroke in resno posvaril dotično mater in jo opozoril na morebitne sodnijske posledice, če se takšno surovo ravnanje še kdaj ponovi.

Dovolj teh slučajev, kjer smo skušali pomagati in mnogokje tudi res pomagali! Toda koliko jih še ostane, kjer bi bila pomoč včasih še bolj potrebna, toda nam vsaj še sedaj manjkajo potrebna sredstva. Sem spadajo oni otroci, najrevnejši izmed revnih, namreč slepci, gluhomemi, pohabljeni, ki jih imamo v evidenci.

Tu je mogoče pomagati le tako, da se jih pošlje v kak primeren zavod. Preskrbeli smo si razne prospekte, toda kaj, ko je vse ali prepolno ali pa predrago!

Že iz te površne slike se da posneti, da delokrog vedno raste, število slučajev se vedno množi. In vendar je ves naš aparat še tako nepopoln. Šaljali smo se odborniki vsak teden po enkrat k sejam, tam je poročal, kdor je običajno kaj izvedel in slučaj se je reševal, kakor se je mogel. Skušali smo si pridobiti za vsako občino zapornike, ki bi nam iz svojega kraja poročali o takih slučajih, naznanjali nam obrtnike in trgovce, ki bi hoteli sprejemati primerne fante za vajence, posebnost pa, da bi nam pridobivali kar največ članov, četudi samo z eno krono, kjer pa je mogoče, tam bi posredovali pri občinah, denarnih zavodih in premožnejših poedincih za večjo podporo. Žal, da še dozdaj nismo našli takega odmeva, kakor bi društvo zaslužilo.

Društvo ima sedaj 70 članov, med temi zunaj Celja bivajočih le 16, kar je zelo malo. Izmed denarnih zavodov sta se odzvali dozdaj edino Posojilnici v Celju in Vojniku, izmed občin edino Okolica Celje, Žalec, Petrovče.

Ustanovniki, to je tisti, ki plačajo naenkrat 100 K so le trije: g. Ferd. Gologranc, g. Peter Majdič in občina Okolica Celje.

Odborovih sej se je udeleževal tudi g. dr. pl. Kočvar, ki je mnogokrat nam koristil z nasvetom in dejanjem.

Odbor ima sicer zavest, da je spolnil v danih razmerah svojo dolžnost, vendar se s tem ne zadovoljuje temveč si stavi velike cilje za bodočnost.

Dosedaj je bilo delovanje društva skoro izključno osredotočeno na bližnjo celjsko okolico, treba bo poiskati delavnih in požrtvovalnih zaupnikov, da se naš delokrog raztegne na ves celjski sodni okraj, kateremu je namenjen. Potem se pa tudi denarna sredstva morajo sorazmerno dvigati, ne le posamezniki, tudi občine bodo morale priti do prepričanja, da je le njim v prid, če takšno delovanje podpirajo, in denarni zavodi se bodo pri razdeljevanju čistih dobičkov morali tudi vedno bolj spominjati slovenske zanemarjene mladine, ko bodo videli, kako plod-

nosno je denar naložen v takih otrocih, ki bodo postali z društveno pomočjo koristni in produktivni člani človeške družbe, dočim bi prepuščeni samim sebi spadali v bilanci vedno med izgubo.

Javnost se mora zavedati svojih dolžnosti, ne sme pripustiti, da bi naše društvo, ki se briga za zanemarjene otroke, postalo samo tak zapuščen otrok, čigar stariši so ga sicer spravili na svet, potem pa ga prepustili samemu sebi.

Upajmo, da bomo tudi tega našega otroka, ki je še mlad in slaboten, pa kaže dovolj življenske sile, ne le ohranili živega, temveč da se bo vedno bolj razvijal, prospeval in procvital!

Izjava.

Podpisani izreče svoje obžalovanje, da je v razburjenosti očital vodstvu obrtnega hranilnega in posojilnega društva v Šoštanju nepravilno postopanje, ker se je prepričal, da je dotični posojilni posel bil popolnoma pravilen in v smislu zadružnih pravil, ter prekliče dotične neresnične besede.

Šoštanj, dne 11. maja 1909.

Franc Zelič.

248 1

Išče se služkinja

poštena, pridna in zanesljiva, stara 27—36 let, večša v hišnih in kuhinjskih opravilih, v perilu, ki pa tudi zna z otroci postopati. Plača po dogovoru. Zglasiti se je na upravništvu „Narodnega Dnevnika“.

245 3-3

Vabiio

na

občni zbor

posojilnice v Gornjemgradu

ki se vrši

v sredo, dne 19. maja 1909, ob 1. uri popoldne v uradnici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega sklepa za l. 1908.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Predlogi.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši v smislu zadružnih pravil isti dan ob 2. uri popoldne po istem dnevnem redu, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih zadružnikov.

Načelstvo.

247

Zvezna trgovina

Rotofska ulica 2 v Celju Ček. rač. št. 75.221

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnimi in risalnimi orodjem priporoča: kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ovitni, barvani itd. papir. Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart. Lastna zaloga šol. zvezkov in risank. Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste črnilo in barve, radirke, tablice itd. Največja zaloga vseh tiskovin za krajne šolske svete, občinske urade, hranilnice in posojilnice, okraj. zastope, župnijske urade, odvetnike, notarje, privatnike itd. Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno ali dvema kolonama črtane, vezane v papir, platno, gradl ali pa v polusnje. Dopolnilne umetne, pokrajinske in druge. Zavitki za urade v raznih velikostih. Molitvenike itd. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3.

Cek. račun št. 75.222.

TISKOVINE v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno valed pomanjkanja časa neprečitate v koš. Sleherni ki to upoštevajo in delujejo dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu usili nehoti prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potrudil v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zvezna tiskarna v Celju je „Zvezna tiskarna v Celju“. Založena z modernimi črkami in okraški, kakor tudi opremljena z brzotisknimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristojili je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke.

Zvezna knjigovoznica

Schillerjeva cesta 3 v Celju Schillerjeva cesta 3

Svoji k svoji

UDOBNO urejena ter opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraški se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradam v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejših do najfinišne izpeljave. Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi. Hranilne in zadružne knjige s črtni, zlatim in barvastim tiskom v moderni izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike. Galanterijska dela. Natis na trakove. Časopisne mape za kavarne, gostilne in društva. Aktualni fascikli za odvetnike in urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige. Strogo solidno delo. Primerne cene.

43 150—50